

หัวข้อการบรรยาย “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)”

วันที่ 21 สิงหาคม 2566

เวลา 14.30 – 16.30 น.

ห้องประชุม ○ Grand Ballroom

○ ห้องประชุม 1 ○ ห้องประชุม 2 ○ ห้องประชุม 3

โดย ดร.สุนทรีย์ ส่งเสริม

ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีภารกิจส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ โดยมีกลไกตามกฎหมาย ได้แก่

- 1) คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (กคส.)
- 2) คณะกรรมการกำกับสำนักงานฯ (กกส.)
- 3) คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ 2 คณะ คือ คณะ 1 การเงินและเศรษฐกิจ และ คณะ 2 เทคโนโลยีและอื่นๆ และ
- 4) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับบุคคล ที่สามารถระบุตัวบุคคลนั้น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรม (ม.6) ข้อมูลอ่อนไหว คือ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ข้อมูลสุขภาพ พฤติกรรมทางเพศ (ม.26) เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติ ซึ่งจะเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ทั้งนี้ข้อมูลส่วนบุคคลอาจถูกนำไปใช้ในทางไม่ดี เช่น นำข้อมูลส่วนบุคคลไปขาย การละเมิดความเป็นส่วนตัว การหลอกโอนเงิน

หลักการของกฎหมาย คือ การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นธรรมและโปร่งใส ประมวลผลได้ตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้เท่านั้น ประมวลผลเท่าที่จำเป็นตามวัตถุประสงค์ มีความถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ เก็บรักษาตามระยะเวลาที่เหมาะสม จัดชั้นความลับของข้อมูล โดยต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Accountability) ความสำคัญของกฎหมาย PDPA คือ การสร้างความเชื่อมั่นยกระดับการกำกับดูแล และเชื่อมโยงมาตรฐานสากล โดยประโยชน์ที่ได้รับ คือ ประชาชน ได้รับความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หน่วยงานรัฐและเอกชน มีมาตรฐานการจัดเก็บ ใช้และเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล และประเทศ มีมาตรการในการกำกับดูแลข้อมูลส่วนบุคคล และได้รับการยอมรับในระดับสากล

โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Data Processor) และเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Office)

พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลบังคับใช้แก่ ประโยชน์ส่วนตน หรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัว หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการรักษาความมั่นคง กิจการสื่อสารมวลชน ศิลปกรรมหรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรม

แห่งการประกอบวิชาชีพ สส. สว. รัฐสภาและคณะกรรมการตามหน้าที่ การพิจารณาตีของศาล และบริษัท ข้อมูลเครดิต โดยขอบเขตของกฎหมาย บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลและผู้ประมวลผลส่วนบุคคล ที่ประมวลผลข้อมูล ส่วนบุคคลในราชอาณาจักร ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูล และผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล อยู่นอกราชอาณาจักร จะ บังคับใช้ในกรณีที่มีการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในราชอาณาจักร ซึ่งฐานในการประมวลผลข้อมูล ได้แก่ ฐาน สัญญา ฐานประโยชน์สำคัญต่อชีวิต ฐานหน้าที่ตามกฎหมาย ฐานภารกิจรัฐ ฐานประโยชน์อันชอบทำ ฐานจดหมาย เหตุ/วิจัย/สถิติ และฐานความยินยอม ซึ่งต้องมีการขอความยินยอมก่อนหรือขณะประมวลผล แจ้งวัตถุประสงค์ ยินยอมโดยชัดแจ้ง ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ให้ความเป็นอิสระกับเจ้าของข้อมูล และสามารถถอนคำยินยอมได้

สิ่งที่ต้องแจ้ง Privacy Notice ได้แก่ วัตถุประสงค์และฐานในการประมวลผลข้อมูล 2) เพื่อปฏิบัติ ตามกฎหมายหรือสัญญา หรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลเพื่อเข้าทำสัญญา 3) ข้อมูลที่จะประมวลผลและ ระยะเวลาในการเก็บ 4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล 5) ข้อมูลของผู้ควบคุมข้อมูล 6) สิทธิเจ้าของข้อมูล 7) การเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล 8) อื่นๆ

สิทธิของเจ้าของข้อมูลตามกฎหมาย ได้แก่ สิทธิการเข้าถึงข้อมูล การได้รับแจ้งข้อมูล การคัดค้านการ เก็บรวบรวมข้อมูล การขอลบ/ทำลายข้อมูล การขอระงับการใช้ข้อมูล การขอแก้ไขข้อมูล การโอนถ่ายข้อมูล การถอนการยินยอม และการร้องเรียน ทั้งนี้ กฎหมายได้กำหนดเหตุแห่งการปฏิเสธการปฏิบัติตามคำร้องขอจาก เจ้าของข้อมูลไว้ด้วย และต้องดำเนินการภายใน 30 วัน

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Office : DPO) เพื่อทำหน้าที่ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบการดำเนินงาน ประสานงานและ ให้ความร่วมมือกับสำนักงานฯ รักษาความลับ และในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ สามารถรายงานไปยัง ผู้บริหารสูงสุดโดยตรงได้

ความรับผิดและการกำหนดโทษ มีทั้งความรับผิดทางแพ่ง โทษอาญา และโทษทางปกครอง ทั้งนี้ การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Breach) แบ่งเป็น การละเมิดความลับของข้อมูลส่วนบุคคล การละเมิดความถูกต้องของข้อมูลส่วนบุคคล และการละเมิดความพร้อมใช้งานของข้อมูลส่วนบุคคล

เน้นย้ำ กลไกการขับเคลื่อนกฎหมาย PDPA เป็นงานประจำ (Routine) มีการบริหารจัดการ มีกระบวนการ และวัดผลได้ ทั้งนี้ Security และ Privacy อยู่ด้วยกันเสมอ แต่คนละหลักการ โดยความเป็นส่วนตัว สามารถเลือกที่จะเปิดเผยหรือปิดได้

ข้อคิดเห็นจากที่ประชุม ข้อมูลจาก HDC/43 แพ้ม ไม่ได้ดำเนินการตามกฎหมาย PDPA ดังนั้น ควรมีกลไกในการขับเคลื่อน มีคณะทำงานในการพิจารณาระบบข้อมูลให้เป็นไปตามกฎหมาย PDPA

1. น.ส.นาฏอนงค์ เจริญสันติสุข

2. น.ส.สุกัญญา มุขสีทอง

3. น.ส.ฐิติมา ธรรมไชย

บันทึกการประชุม